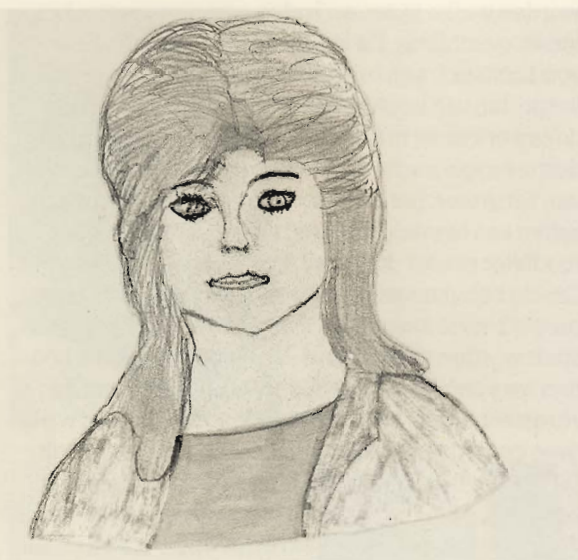

5. Fotograferen en afdrukken

Portretteren

Materiaal Fototoestellen, zwart-wit films, doka-uitrusting

Portret en klassefoto

Na alle voorbereidende activiteiten zijn de kinderen echt toe aan het zelf maken van foto's. De toestellen worden geleend van hun ouders of er wordt gewerkt met materiaal van school of van een fotoclub. Enige vertrouwen in wat de kinderen reeds weten en kunnen speelt daarbij een grote rol, want je leent een toestel niet zo vlug uit aan kinderen. Uiteraard speelt daarbij de kwaliteit van de camera een grote rol: een volautomatische camera is kostbaarder, maar veel gebruiksvriendelijker dan een gewoon toestel dat je

zelf moet instellen. Bij voorkeur maken we gebruik van automatische spiegelreflexcamera's. Er gaan maximaal 36 opnames op een kleinbeeldfilm terwijl de filmgevoeligheid dermate hoog is dat er geen belichtingsproblemen zullen ontstaan (bijv. 400 ASA). We overleggen met de kinderen hoe we te werk gaan en stellen bijvoorbeeld het onderwerp portretfotografie aan de orde. In tijdschriften is daar reeds kennis mee gemaakt, maar vooral ook de foto's van thuis hebben de kinderen laten zien wat pose is. We gaan als opdracht elkaar portretteren. Om de beurt is een kind fotograaf en het ander model. Een didactische tip hierbij is wel alles één keer te doen zonder film in het toestel. De ervaring leert namelijk

Vrije bewerking van portret

dat bij zo'n eerste keer het gegiechel de boventoon voert (onwennigheid, verlegenheid). In een tweede ronde wordt alles veel serieuzer en dus worden de portretten beter. Nadat iedereen aan de beurt is geweest, worden de rolletjes weggebracht om te laten ontwikkelen. Bij de vakhandel of een grootwinkelbedrijf kan dit binnen enkele dagen klaar zijn. Zijn de negatieven terug op school, dan wordt er een bijeenkomst gepland om ze af te drukken. Er moeten minstens twee identieke afdrukken gemaakt worden. Dit lijkt een heel karwei, maar in de praktijk blijkt dat een koppel binnen 20 minuten hiermee klaar kan zijn – tenminste als de spullen klaar staan. Gebeurt het een en ander tussen de lessen door, dan komen zo'n 10 tot 20 kinderen per dag aan bod. De foto's worden verzameld tot een groepsfoto: een zelfgemaakte klassfoto! Toch hoeft het portretteren hierbij niet te blijven: we hebben immers meerdere afdrukken gemaakt en we kunnen met de rest nog wat experimenteren. De zwart-wit foto's kunnen bijvoorbeeld met viltstiften worden ingekleurd: andere achtergrond, kleur van kleding of haar veranderen. Door dit te doen tillen we

het fotograferen – dat tot nu toe voornamelijk in de sfeer van het technisch bedienen van het medium heeft gezeten – naar het niveau van de beeldende vorming. En om dit laatste moet het uiteindelijk gaan. Dat de kinderen hun foto's – en in het verlengde daarvan de talloze fotokopieën die zij in handen gespeeld krijgen – door tekening en kleur naar hun hand weten te zetten, blijft een aspect van de vorming in beelden. Het technisch bedienen van een fototoestel en het dokawerk blijven dus de middelen tot het doel.